

ความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี
Success of Risk Management of MSME businesses in Nonthaburi Province

นายวัฒนา มณฑา

สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้รับผิดชอบบทความ

Wattana Monta

Email : 6214154618@rumail.ru.ac.th

Faculty Of Business Administration Program in Management

Ramkhamhaeng University

Corresponding author

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการ และพนักงานที่ประกอบธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 400 ราย โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย(Simple Random Sampling) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการทำวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุ 31 - 40 ปี มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 - 30,000 บาท ที่ปฏิบัติงานในกิจการประเภทการค้าที่มีรายได้ต่ำกว่า 1.8 ล้านบาท มีจำนวนพนักงานต่ำกว่า 5 คน มีระยะเวลาในการดำเนินงานของกิจการมากกว่า 10 ปี และมีทุนการจดทะเบียนต่ำกว่า 1 ล้านบาท ผลการวิจัยยังพบว่า ความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจ MSME โดยภาพรวมอยู่ในระดับความสำเร็จที่มีผลต่อการจัดการความเสี่ยงมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.583)

คำสำคัญ : การบริหารความเสี่ยง ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ABSTRACT

The purpose of this research was to study Success of risk management of MSME businesses in Nonthaburi Province. The sample of this research was 400 sample of entrepreneurs and employees who operating MSME business in Nonthaburi Province by simple random sampling. The questionnaires were adopted to collect data and were analyzed using percentage, frequency, mean, standard deviation.

The research found that most of the sample were female. They were between the ages of 31 - 40 years old, had a bachelor's degree. those with average monthly income of 15,001 - 30,000 baht working in a business type of business, income is less than 1,800,000 baht, less than 5 employees, and the period of operation business is more than 10 years and the registered capital is less than 1,000,000 baht and the results found that Overall Success of risk management were at high levels that affects risk management of their opinions. ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.583)

Keyword : Risk management, MSME

บทนำ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Micro-entrepreneurs, Small and Medium-sized Enterprises : MSME) เป็นหน่วยธุรกิจที่มีความคล่องตัวในการดำเนินงาน และยังสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ทั่วไปของประเทศได้ดี จนกระทั่งในช่วงเวลาที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ธุรกิจ MSME ก็มีปัญหาอุปสรรคมากมาย ในการบริหารจัดการความรู้ความสามารถด้านเงินทุนและทรัพยากร ทำให้บางธุรกิจ MSME ก็ล้มเหลว ดังนั้นผู้บริหารธุรกิจ MSME จำเป็นจะต้องมีการบริหารกับความเสี่ยงในด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นภายในองค์กร ซึ่งการบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ทำให้เกิดความมั่นใจว่า ความเสี่ยงทั้งหมดที่มีผลกระทบ สำคัญทั้งจากภายในและภายนอกที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร จะได้รับการพิจารณาและ จัดการให้หมดไปหรือลดน้อยลง เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการจัดการความเสี่ยงมีคุณภาพ มีความเหมาะสม และการบริหารความ

เสี่ยง ให้นำไปใช้ในทุกระดับองค์กร และการเตรียมความพร้อมสำหรับความเสี่ยงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับธุรกิจเพื่อเป็นการลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหาย ดังนั้น ธุรกิจ MSME จึงจำเป็นต้องมีการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็น เครื่องมือสำคัญในการควบคุมภายในองค์กรที่จะทำให้เกิดความมั่นใจว่า ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาข้อมูลสถานประกอบการของธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อศึกษาความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการจัดการกับความเสี่ยง และด้านการติดตามประเมินผลและการรายงาน ที่มีผลต่อ ความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงในธุรกิจ MSME

ขอบเขตของงานวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาเรื่อง ความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี โดยมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตของประชากร

ประชากรที่ผู้ทำการศึกษาในครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการ และพนักงาน ที่ประกอบธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี จำนวนประชากร 452,498 คน ซึ่งผู้วิจัยจึงใช้วิธีกำหนดตัวอย่าง โดยเปิดตารางการสุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1976) เปิดตารางจะได้กลุ่มประชากรตัวอย่างในการวิจัยความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 400 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหาและประเด็นในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของกิจการต่อปี จำนวนพนักงาน ประเภทของกิจการ ระยะเวลาในการดำเนินงานของกิจการ และทุนจดทะเบียน

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี

3. ขอบเขตด้านสถานที่

ธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี

4. ขอบเขตระยะเวลา

ในการดำเนินการศึกษาวิจัยเริ่มตั้งแต่ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 ถึงเดือน
เมษายน พ.ศ. 2565

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลงานวิจัยในครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการบริหาร
ความเสี่ยงของธุรกิจ MSME
2. เป็นข้อมูลและแนวทางในการศึกษาการจัดการกับความเสี่ยงในธุรกิจ MSME
3. เพื่อประโยชน์ในการบริหารความเสี่ยงให้ประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน

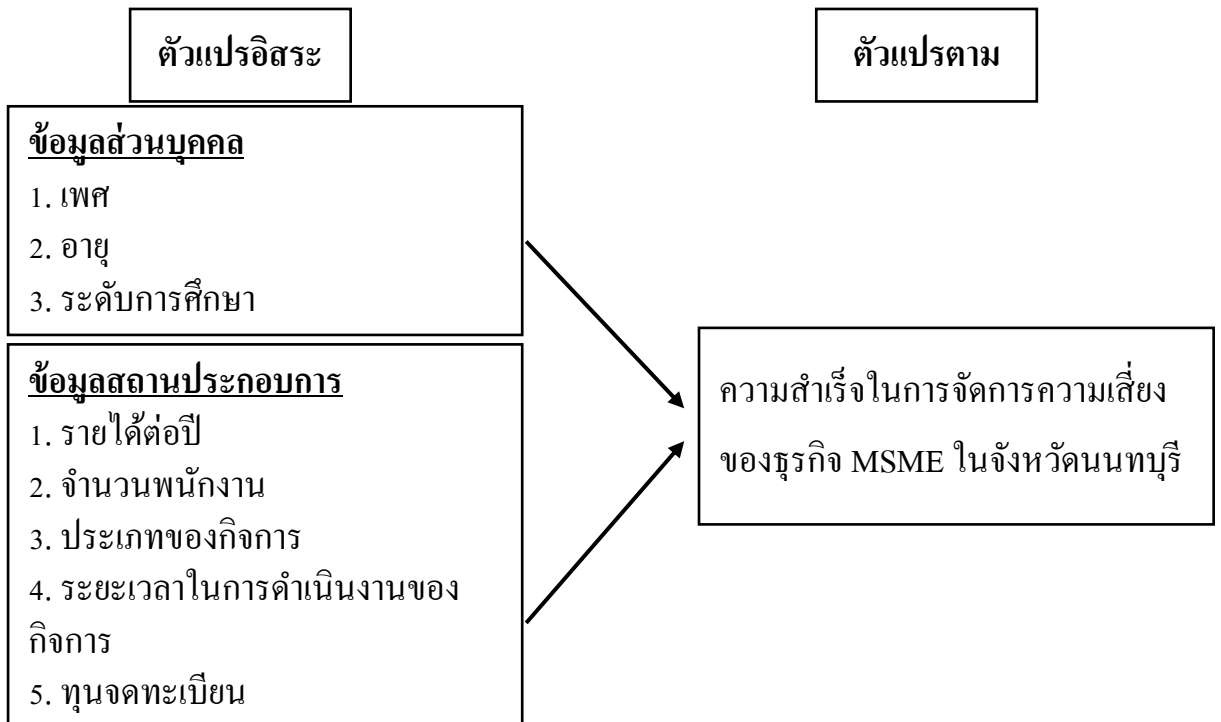
นิยามศัพท์เฉพาะ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Micro-entrepreneurs, Small and Medium-sized Enterprises : MSME) หมายถึง วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่มีคุณลักษณะตามกฎกระทรวง เรื่อง กำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562 โดยมีขนาดของรายได้ต่อปีไม่เกิน และจำนวนการจ้างงาน

ประเภทของกิจการ หมายถึง ประเภทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ด้านการผลิตสินค้า เป็นกลุ่มธุรกิจที่ครอบคลุมกระบวนการผลิตในภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และเหมืองแร่
2. ด้านการค้า เป็นกลุ่มธุรกิจ MSME ที่สามารถครอบคลุมกระบวนการในรูปแบบการนำเข้า ส่งออก หรือการค้าต่างๆ ในประเทศ
3. ด้านการให้บริการ เป็นธุรกิจที่เน้นการให้บริการหรือขายบริการที่ครอบคลุมถึงการศึกษา สุขภาพ การขนส่ง ขายอาหารหรือเครื่องดื่ม ธุรกิจ โรงแรม กิจการประกันภัย หรือร้านเสริมสวย เป็นต้น

กรอบแนวคิด

แนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดและทฤษฎีการบริหารความเสี่ยง

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2546) ได้ให้นิยามของความเสียหายไว้ว่า “โอกาส/เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอน หรือสิ่งที่ทำให้แผนงานหรือการดำเนินการอยู่ ณ ปัจจุบัน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายต่อองค์กรในที่สุด ทั้งในแง่ของผลกระทบที่เป็นตัวเงินได้หรือผลกระทบที่มีต่อภาพลักษณ์และชื่อเสียงองค์กร” โดยผู้วิจัยได้สรุปกระบวนการบริหารความเสี่ยงไว้ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์

การกำหนดวัตถุประสงค์เป็นปัจจัยแรกที่จะส่งผลไปสู่กรอบการดำเนินการต่างๆ ในองค์กร ที่เป็นตัวกำหนดแนวทางการบริหาร และการดำเนินกิจการต่างๆ ภายในองค์กร เช่น นโยบายของบริษัท วัตถุประสงค์ขององค์กร กลยุทธ์ขององค์กร เป้าหมายเชิงธุรกิจ รวมถึงเป้าหมายในการบริหารความเสี่ยง ซึ่งจำเป็นกำหนดให้ชัดเจน และเผยแพร่ให้บุคลากรทุกฝ่ายรับรู้ ทำความเข้าใจ จนทำให้เกิดเป้าหมายร่วมกัน ทั้งในด้านกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการรายงาน ด้านกฎหมาย

2. การระบุความเสี่ยง

เป็นกระบวนการความร่วมมือของบุคลากรในองค์กรทุกส่วน ร่วมมือกันบ่งชี้ปัจจัย อันเป็นเหตุของความเสี่ยง และเจาะจงความเสี่ยงที่พบ หรือความเสี่ยงอาจเกิดขึ้นใน อนาคต เพื่อความชัดเจน สามารถแยกแยะได้ว่าปัจจัยความเสี่ยงใดเป็นความเสี่ยงที่ สำคัญ ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงในด้านบ้าง และจะเกิดผลกระทบต่อองค์กรในระดับใด ทั้งนี้ ได้มีการจำแนกขั้นตอนการระบุความเสี่ยงออกเป็น 3 ลำดับ ได้แก่

1. การจัดประเภทและให้นิยามความเสี่ยง เป็นการรวบรวมรายการของ ความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กรแล้วนำมาจัดประเภทและให้นิยามของ ความเสี่ยงที่เฉพาะเจาะจงขององค์กรนั้น โดยจัดเป็นลำดับชั้นตั้งแต่ประเภทของความ เสี่ยง ประเภทย่อยของความเสียหาย ลดหลั่นกันลงมาตามโอกาสที่ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นและ นิยามความเสี่ยงนั้นให้มีความชัดเจนว่าเป็นความเสี่ยงขององค์กรจริง

2. การกลั่นกรองความเสี่ยงเชิงคุณภาพ เป็นการนำความเสี่ยงที่จัดประเภทและ ให้นิยามแล้ว มาจัดลำดับความสำคัญและคัดให้เหลือเฉพาะความเสี่ยงที่สำคัญจริง ๆ ต่อ องค์กร ซึ่งนิยมใช้วิธีการสำรวจ โดยเริ่มต้นด้วยการกำหนดผู้กลั่นกรอง การแจ้งและ เตรียมความพร้อมผู้กลั่นกรอง การดำเนินการกลั่นกรอง และการประชุมสรุปผล โดยผล ที่ได้คือความเสี่ยงที่สำคัญขององค์กรตามลำดับความสำคัญ ซึ่งจะนำไปใช้ในขั้นตอน ของการจัดการความเสี่ยงต่อไป

3. การติดตามความเสี่ยงที่อาจกลายเป็นความเสี่ยงที่สำคัญ เป็นเสมือนการเฝ้า ระวังความเสี่ยงที่สำคัญ ซึ่งอาจมีจำนวนรายการเพิ่มขึ้นเนื่องจากความเสี่ยงที่ไม่สำคัญ บางรายการอาจกลายเป็นความเสี่ยงที่สำคัญขึ้นมาในอนาคต รวมถึงสภาพแวดล้อมที่ เปลี่ยนแปลงไปอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงที่สำคัญรายการใหม่ ๆ ขึ้นมาได้เช่นเดียวกัน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2562) (ณัฐรดา ไหมมาลา, 2564)

3. การประเมินความเสี่ยง

เป็นกระบวนการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง หลักจากที่ได้มี การแยกประเภทและปัจจัยของความเสี่ยงออกมาแล้ว โดยพิจารณาจากการประเมิน โอกาสที่อาจจะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบจาก เหตุการณ์ความเสี่ยง (Impact) ที่มีผลกระทบต่อเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ ได้ตั้งไว้

3.1 โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) หมายถึง การประเมินโอกาส ของการที่แต่ละเหตุการณ์จะเกิดขึ้น โดยการพิจารณาจากสถิติการเกิดเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน หรือการคาดการณ์ล่วงหน้าของโอกาสที่จะเกิดในอนาคต

ระดับคะแนน	ความหมาย
5	โอกาสที่จะเกิดสูงมาก
4	โอกาสที่จะเกิดสูง
3	โอกาสที่จะเกิดปานกลาง
2	โอกาสที่จะเกิดน้อย
1	โอกาสที่จะเกิดได้ยาก

3.2 ระดับความเสี่ยง (Risk Level) กำหนดค่าเท่ากับผลคูณของระดับ โอกาสที่ความเสี่ยงอาจเกิดขึ้น (Likelihood) และระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) อันเนื่องมาจากความเสี่ยง

โดยระดับความเสี่ยง (Risk Level) = ระดับโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) x ระดับผลกระทบ (Impact) โดยพิจารณาผลของความสำคัญของความเสี่ยง ดังนี้

ไม่มีนัยสำคัญ < 10คะแนน พิจารณาดำเนินการเฝ้าติดตาม

มีนัยสำคัญ \geq 10คะแนน พิจารณากำหนดวิธีการจัดการ หรือควบคุมอย่างเร่งด่วนเพื่อลดระดับความเสี่ยงลง ตามตาราง ดังนี้

Risk Assessment Matrix			โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)				
			ยาก	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
			1	2	3	4	5
ระดับความรุนแรง (impact)	สูงมาก	5	5	10	15	20	25
	สูง	4	4	8	12	16	20
	ปานกลาง	3	3	6	9	12	15
	น้อย	2	2	4	6	8	10
	น้อยมาก	1	1	2	3	4	5

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนน	ความหมาย
สูงมาก	17 - 25	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่งดำเนินการจัดการกับความเสี่ยงนั้นทันทีเพื่อให้ความเสี่ยงลดลงจนอยู่ในระดับที่ยอมรับได้
สูง	10 - 16	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องเฝ้าระวังไม่ให้ระดับของความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้น และดำเนินการจัดการกับความเสี่ยงให้ลดลง จนอยู่ในระดับที่ยอมรับได้
ปานกลาง	6 - 9	ระดับที่พอยอมรับได้ แต่ต้องใช้ความพยายามที่จะลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่น้อยลงต่อไป
น้อย	1 - 5	ระดับที่ยอมรับได้ ใช้วิธีการควบคุมในขั้นตอนการจัดการ และติดตามระดับความเสี่ยงต่อไป

4. การจัดการความเสี่ยง

เมื่อความเสี่ยงได้รับการบ่งชี้และประเมินความสำคัญแล้ว ผู้บริหารต้องประเมินวิธีการจัดการความเสี่ยงที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ และผลของการจัดการเหล่านั้น การพิจารณาทางเลือกในการดำเนินการจะต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และต้นทุนที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่จะได้รับ เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารอาจต้องเลือกวิธีการจัดการความเสี่ยงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายวิธีรวมกัน เพื่อลดระดับโอกาสที่อาจเกิดขึ้นและผลกระทบของเหตุการณ์ให้อยู่ในช่วงองค์กรสามารถยอมรับได้ (Risk Tolerance)

ผู้บริหารควรพิจารณาการจัดการความเสี่ยงตามประเภทของการตอบสนองข้างต้น และควรดำเนินการประเมินความเสี่ยงที่เหลืออยู่อีกครั้งหนึ่ง หลังจากได้มีการจัดการความเสี่ยงแล้วในช่วงเวลาที่เหมาะสม

5. การติดตามและประเมินผลการติดตามการบริหารความเสี่ยงสามารถทำได้ 2 ลักษณะ คือ การติดตามอย่างต่อเนื่องหรือการติดตามเป็นรายครั้ง การติดตามอย่างต่อเนื่องเป็นการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างทันทั่วถึงและถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน ส่วนการติดตามรายครั้ง เป็นการดำเนินการภายหลังจากเกิดเหตุการณ์ ดังนั้นปัญหาที่เกิดขึ้นจะได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็วหากองค์กรมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้องค์กรควรมีการ

จัดทำรายงานความเสี่ยงเพื่อให้การติดตามการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รายงานความเสี่ยงสามารถจัดทำได้หลายรูปแบบ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

การออกแบบงานวิจัย

เป็นการวิจัยแบบไม่ทดลอง (Non-Experimental Design) เป็นการวิจัยแบบเก็บข้อมูลจากสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ในปัจจุบัน จะทำการเก็บข้อมูลแบบวิจัยตัดขวาง (Cross sectional studies) คือการเก็บข้อมูลในช่วงระยะเวลาหนึ่งเพียงครั้งเดียว โดยจะใช้เครื่องมือวิจัยแบบสอบถาม (Questionnaire) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ โดยประชากรที่ผู้ทำการศึกษาในครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการ และพนักงาน ที่ประกอบธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี และกลุ่มตัวอย่างจากรายงานสถานการณ์ MSME ในปี พ.ศ. 2563 ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รายงานว่าจังหวัดนนทบุรี มีจำนวนการจ้างงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 452,498 คน ซึ่งผู้วิจัยจึงใช้วิธีกำหนดตัวอย่าง โดยปิดตารางการสุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1976) ปิดตารางจะได้กลุ่มประชากรตัวอย่างในการวิจัยความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้ใช้เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับหัวข้อวิจัย ความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี เพื่อนำข้อมูลที่ได้หลังจากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ เพื่อการตอบป้จจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งโรงงาน โดยผู้วิจัยจะทำการตั้งคำถามทั้งในลักษณะปลายปิดและปลายเปิด ผู้ทำวิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า เอกสาร งานวิจัยและงานวิชาการ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาตั้งตัวแปรและวิเคราะห์ และทำการพัฒนาและปรับปรุงมาเป็นแบบสอบถามในงานวิจัยในครั้งนี้สอบถามปลายปิด จะมีตัวเลือกให้ผู้ตอบแบบสอบถาม และในส่วนขอปิดผู้ทำวิจัยจะมีการกำหนดคำถามให้ทางผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นมีการแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลสถานประกอบการ ธุรกิจ MSME ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา รายได้ของกิจการต่อปี จำนวนพนักงาน ประเภทของกิจการ ระยะเวลาในการดำเนินงานของกิจการ ทุนจดทะเบียน มีจำนวน 8 ข้อ แบบสอบถามแบบปลายปิด มีตัวเลือกให้ผู้ตอบ แบบสอบถาม และให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกคำตอบเพียง 1 คำตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุปัจจัยเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการกับความเสี่ยง การติดตามและประเมินผล จำนวน 19 ข้อเป็นลักษณะคำถามแบบปลายปิดมีตัวเลือก โดยเป็นแบบสอบถาม และให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกคำตอบเพียง 1 คำตอบ แบบมาตรวัด (Rating Scale) 5 ระดับ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ปีทำวิจัยได้ใช้แบบสอบถามแบบออนไลน์เป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งสรุปเป็นลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1. การศึกษากันคว้าข้อมูลแนวคิด ทฤษฎีเอกสารงานวิชาการและผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจ MSME และปัจจัยเกี่ยวกับสถานประกอบการ MSME
2. นิยามศัพท์ศัพท์เฉพาะตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม เพื่อให้ความหมายของตัวแปรต่าง ๆ เพื่อให้ความหมายที่สามารถวัดผลได้อย่างชัดเจนและครอบคลุมเชิงเนื้อหา
3. จัดทำร่างแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามเพื่อนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและพิจารณาความถูกต้องของภาษาที่ใช้
5. ผู้วิจัยได้มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความน่าเชื่อถือ ก่อนจะนำแบบสอบถามไปดำเนินใช้งานจริงโดยนำร่างแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบคำถามในแบบสอบถาม เพื่อให้แบบสอบถาม

ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา และตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ 40 คน เพื่อตรวจหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งประมวลผลได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคได้เท่ากับ 0.967 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่สูง แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามดังกล่าวมีความเชื่อถือได้มาก สามารถนำไปใช้ในงานวิจัยได้

วิธีรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมาจาก 2 แหล่ง ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจแบบออนไลน์ซึ่งกลุ่มตัวอย่างคือผู้ประกอบการ และพนักงาน ที่ประกอบธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี โดยขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากบทความ เอกสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลสถานประกอบการของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ รายได้ของกิจการต่อปี จำนวนพนักงาน ประเภทของกิจการ ระยะเวลาในการดำเนินงานของกิจการ ทุนจดทะเบียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

3. ความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุปัจจัยเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการกับความเสี่ยง และการติดตามและประเมินผล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามการวิจัยเรื่องความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี ได้สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการและพนักงานที่ประกอบธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็น 64.25% ซึ่งมีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็น 35.50% และมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็น 69.50%

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานประกอบการ ธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งส่วนมากเป็นกิจการประเภทการค้า คิดเป็น 49.75% มีรายได้ของกิจการต่อปีต่ำกว่า 1.8 ล้านบาท คิดเป็น 65.75% มีจำนวนพนักงานต่ำกว่า 5 คน คิดเป็น 51.25% มีระยะเวลาดำเนินงานของกิจการมากกว่า 10 ปี คิดเป็น 35.50% และมีทุนการจดทะเบียนต่ำกว่า 1,000,000 บาท คิดเป็น 59.25%

3. ผลการวิเคราะห์ความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจ MSME ซึ่งแบ่งออกเป็นรายด้าน โดยมีทั้งหมด 5 ด้านโดยภาพรวมในการวิเคราะห์ ทั้ง 5 ด้าน ผลออกมา ทั้ง 5 ด้าน มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจ MSME อยู่ในระดับสำเร็จมาก โดยมีค่าเฉลี่ยความเห็นด้วย ใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ การระบุปัจจัยเสี่ยง การกำหนดวัตถุประสงค์ และการประเมินความเสี่ยง ตามลำดับ

การอภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี โดยพบว่า ผู้ประกอบการและพนักงานของธุรกิจ MSME มีความคิดเห็นว่าการจัดการความเสี่ยงมีผลในเชิงบวก ต่อธุรกิจ MSME โดยมีตัวแปรที่มีผลสูงสุด 3 ด้าน ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุปัจจัยเสี่ยง และการประเมินความเสี่ยง ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ เป็นปัจจัยแรกที่จะส่งผลไปสู่กรอบการดำเนินการต่างๆ ในองค์กร ที่เป็นตัวกำหนดแนวทางการบริหาร และการดำเนินกิจการต่างๆ ภายในองค์กร เช่น นโยบายของบริษัท วัตถุประสงค์ขององค์กร กลยุทธ์ขององค์กร เป้าหมายเชิงธุรกิจ รวมถึงเป้าหมายในการบริหารความเสี่ยง ซึ่งจำเป็นกำหนดให้ชัดเจน และเผยแพร่ให้บุคลากรทุกฝ่ายรับรู้ ทำความเข้าใจ จนทำให้เกิดเป้าหมายร่วมกัน ทั้งในด้าน

กลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการรายงาน ด้านกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ อุมาวดี เดชธำรง, นาริรัตน์ ภัคคีศิริวงษ์ และ วิระพงษ์ จันทร์สนาม (2562) การกำหนด วัตถุประสงค์ เป็นส่วนสำคัญและเป็นขั้นตอนแรกสำหรับกระบวนการในการบริหาร ความเสี่ยง ผู้ประกอบการ SMEs ควรมั่นใจว่าวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยงที่ได้ กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ มีการสื่อสารไปยังผู้มีส่วนได้เสีย ขององค์กร และอยู่ในระดับความเสี่ยงที่ SMEs ยอมรับได้ เพื่อให้การวางเป้าหมายใน การบริหารความเสี่ยงของ SMEs เป็นไปอย่างชัดเจนและเหมาะสม อันจะช่วยส่งเสริม ให้องค์กรสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงได้อย่างครบถ้วนและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพใน การตัดสินใจ และเพื่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยงในระดับ ภาพรวมขององค์กร และสอดคล้องกับ ญาณิศา เพื่อนพะอะ (2562) ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นั้น การที่ผู้ประกอบการ ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการความเสี่ยงอย่างแท้จริงและสามารถสื่อสารถึง พนักงานในองค์กรให้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการความเสี่ยงร่วมกัน ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

2. การระบุปัจจัยเสี่ยง เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อ ความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของกิจการมากที่สุด เนื่องจากการระบุความเสี่ยงที่ เกิดขึ้น และแบ่งแยกประเภทได้ถูกต้อง สามารถแยกแยะได้ว่าปัจจัยความเสี่ยงใดเป็น ความเสี่ยงที่สำคัญ ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงในด้านบ้าง และจะเกิดผลกระทบต่อองค์กร ในระดับใด จะช่วยให้การวางแผนการจัดการความเสี่ยง และการดำเนินการจัดการกับ ความเสี่ยงนั้น ประสบความสำเร็จมากขึ้น ทั้งนี้ ต้องได้รับความร่วมมือของบุคลากรใน องค์กรทุกส่วน ร่วมมือกันบ่งชี้ปัจจัยอันเป็นเหตุของความเสี่ยง และเจาะจงความเสี่ยงที่ พบ หรือความเสี่ยงอาจเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับมงคล กิตติวุฒิไกร และ มนต์ ดา ชัยสวณิยากรณ์ (2558) พบว่าการบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่ช่วยผู้บริหาร สามารถจัดการกับความไม่แน่นอน ความเสี่ยง และโอกาสที่เกี่ยวข้องได้อย่างมี ประสิทธิภาพ โดยการบริหารความเสี่ยงต้องมีการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงพิจารณาจาก กิจกรรมแต่ละกิจกรรมหรือกระบวนการ มีปัจจัยหรือเหตุการณ์ใดบ้างที่จะส่งผลให้ หน่วยงานไม่สามารถดำเนินงานได้ตามกิจกรรมนั้น ๆ โดยระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงเพื่อ นำมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ และสอดคล้องกับฉัตรดา ไหมมาลา (2564) ที่กล่าวว่า

ในการระบุความเสี่ยงนั้นจะต้องระบุให้ถูกต้องเสียก่อนเพราะหากระบุผิดพลาดแทนที่จะเป็นปัจจัยสนับสนุนให้แก่การจัดการความเสี่ยงก็อาจจะเป็นอุปสรรคกีดขวางต่อการจัดการความเสี่ยงได้ เช่นการนำเอาปัญหาไประบุเป็นความเสี่ยงก็จะทำให้การเร่งดำเนินการแก้ปัญหาถูกละเลยหรือช้าลงและเห็นว่าเป็นความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นก็ได้ในอนาคต ซึ่งถือว่าเป็นข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อนเป็นอย่างมากเพราะปัญหาควรจะถูกแก้ไขเสียโดยเร็ว มิฉะนั้นอาจจะก่อให้เกิดความเสี่ยงมากขึ้นได้โดยง่ายแก่องค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ

3. การประเมินความเสี่ยง เป็นกระบวนการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยงที่สำคัญโดยพิจารณาจากการประเมิน โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยง (Impact) ที่มีผลกระทบต่อเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ได้ตั้งไว้ แลจัดลำดับความเสี่ยงนั้น ที่จะทำให้องค์กรสามารถเลือกที่จะจัดการกับความเสี่ยงใด ก่อนหรือหลัง ภายใต้ทรัพยากรขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ สมยศ อวเกียรติ และสิทธิพร ประวัตรุ่งเรือง (2560) พบว่า การบริหารความเสี่ยงในด้านการประเมินความเสี่ยง มีความสัมพันธ์และมีผลกระทบเชิงบวกกับการดำเนินงานโดยรวมของธุรกิจ SME และมงคล กิตติวุฒิไกร และ มนัสดา ชัยสวนิยากรณ์ (2558) พบว่าการประเมิน ความเสี่ยงพิจารณาความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นว่าอยู่ในระดับใด เพื่อจะได้ตอบสนองความเสี่ยงให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ความเสี่ยงที่ระบุไว้ว่าควรจะมีผลกระทบ ลด ร่วมกันรับความเสี่ยงหรือยอมรับ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาการจัดการบริหารความเสี่ยงของกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่อื่นๆ
2. ศึกษาปัจจัยของสถานการณ์ในภาวะเศรษฐกิจ ที่มีผลกระทบต่อการบริหารความเสี่ยงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
3. ศึกษาปัจจัยความเสี่ยงอื่นๆ เช่น ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ด้านการเงิน และความเสี่ยงทางการทุจริต

เอกสารอ้างอิง

- มงคล กิตติวุฒิไกร และ มนต์ดา ชัยสวนิยากรณ์ (2558) ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อความสำเร็จในการทำงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดมุกดาหาร
- สมยศ อวเกียรติ และสิทธิพร ประวัติรุ่งเรือง (2560) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงและผลการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดปทุมธานี
- ชนพล ก่อฐานะ (2561) ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการจัดการความเสี่ยงกับผลการดำเนินงานแบบสมดุล ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร
- อุมาวดี เดชขำรง, นารีรัตน์ ภัคดีศิริวงษ์ และ วิระพงษ์ จันทรี่สนาม (2562) อิทธิพลของการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อความได้เปรียบในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย
- ชญานิสา เพื่อนเพาะ (2562) การจัดการความเสี่ยงของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมท่ามฉวีวรรณ นิลวงศ์ (2564) การบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร สำนักงาน ป.ป.ท.
- พิรภัทร ฝอยทอง (2559) การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงด้านคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล